

Nový trestní zákoník

Změny v postihu (nejen) drogové kriminality

obsah

1 ÚVOD

2 DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY PODLE NOVÉHO TRESTNÍHO ZÁKONÍKU A SOUVISEJÍCÍ PŘESTUPKY

2/2 Drogové trestné činy

2/2/1 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

2/2/2 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

2/2/3 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

2/2/4 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

2/2/5 Šíření toxikomanie

2/2/6 Prováděcí nařízení vlády

2/3 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi

3 TRESTNÉ ČINY SOUVISEJÍCÍ S UŽITÍM NÁVYKOVÉ LÁTKY

4 PACHATEL UŽÍVAJÍCÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY A TRESTNÍ SANKCE

4/1 Recidiva jako přitěžující okolnost

4/2 Ochranné léčení a zabezpečovací detence

LEDEN – ÚNOR 2010

Souhrn

■ Od 1. ledna 2010 je v České republice účinný nový trestní zákoník – zákon č. 40/2009 Sb.

■ Primární drogové trestné činy jsou v trestním zákoníku upraveny v ustanoveních § 283–287.

■ Trestní zákoník nově stanoví rozdílné trestní sazby za neoprávněné přechovávání drogy pro vlastní potřebu v množství větším než malém u konopných drog na jedné straně a u ostatních omamných či psychotropních látek na straně druhé.

■ Byly zavedeny nové skutkové podstaty spočívající v neoprávněném pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku pro vlastní potřebu v množství větším než malém, přičemž vyšší trestní sazby zákon odlišuje takové pěstování rostliny konopí od pěstování

jiných rostlin a hub obsahujících omamnou nebo psychotropní látku.

■ Nařízení vlády nově závazně (i pro soudy) stanoví, jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé.

■ Stále platí, že jakákoliv neoprávněná dispozice s omamnou či psychotropní látkou je protiprávním jednáním, které je postižitelné buď jako trestný čin, nebo (v méně závažných případech) jako přestupek.

■ Nový trestní zákoník přinesl některé změny i do oblasti postihu jiné trestné činnosti související s užíváním návykových látek.

1 ÚVOD

Dne 1. ledna 2010 nabyl účinnosti zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník¹, který nahradil dosavadní, mnohokrát novelizovaný trestní zákon z roku 1961.² Byl tím završen dlouholetý proces rekodifikace trestního práva hmotného³, který započal již na počátku 90. let (Karabec a kol., 2002). Nová právní úprava sleduje několik základních cílů, mezi které patří (Šámal, 2009):

- zajištění plné ochrany občanských práv, základních lidských práv a svobod a dalších hodnot demokratické společnosti a právního státu;
- zajištění realizace trestní politiky demokratické společnosti, založené zejména na zásadách zákonnosti, subsidiarity trestní represe a humanismu, zaručující přiměřenou satisfakci obětem trestných činů a směřující k sociální reintegraci pachatelů;
- prohloubení diferenciací a individualizace trestní odpovědnosti fyzických osob a právních následků této odpovědnosti;
- dosažení komplexní právní úpravy ochrany mládeže;
- důsledné oproštění od všech relikvů nedemokratického pojmání funkcí a účelu trestního práva hmotného a přihlášení se k ideové diskontinuitě s právním řádem z totalitního období;
- dosažení srovnatelné úrovně s trestním právem moderního evropského standardu, při respektování mezinárodních závazků ČR a požadavků vyplývajících z evropských integračních procesů zejména v rámci Evropské unie;
- změna celkové filozofie ukládání trestních sankcí, kdy bude trest odnětí svobody chápán jako nejzášší alternativa a bude kladen důraz na individuální přístup k řešení trestních věcí,

předpokládající širokou možnost využití alternativních sankcí k zajištění pozitivní motivace pachatelů trestných činů;

- změna v přístupu k trestněprávní ochraně významných společenských zájmů.

Nový trestní zákoník přináší změny i pro oblast drogové kriminality, z nichž část vyplývá z nové formulace skutkových podstat jednotlivých drogových trestných činů a část z celkové změny koncepce trestního práva hmotného v ČR. Z těchto koncepčních změn má oblast postihu drogové kriminality značný význam přechod z materiálního pojetí trestného činu na pojetí formální. V dosavadním materiálním pojetí byl trestným činem pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky byly uvedeny v trestním zákoně, přičemž ovšem takový čin musel vykazovat stupeň nebezpečnosti pro společnost vyšší než nepatrný (v případech mladistvých pachatelů vyšší než malý). To dávalo soudům při rozhodování, zda se v konkrétním případě vůbec jedná o trestný čin, možnost zohledňovat i jiné okolnosti než jen znaky skutkové podstaty příslušného trestného činu. Ve formálním pojetí je nově trestným činem protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v zákoně, a to bez ohledu na společenskou nebezpečnost daného činu. Nově zavedené formální pojetí trestného činu na jednu stranu v zásadě vylučuje možnost poukazovat na nízký stupeň nebezpečnosti jednání pachatele pro společnost (jak tomu bylo např. u případů pěstování konopí pro léčebné účely), na druhou stranu může zvýšit právní jistotu a vymahatelnost práva s ohledem na jasně vymezené znaky skutkových podstat u drogových trestných činů.

Definice

Drogová kriminalita (resp. primární drogová kriminalita) – trestná činnost spočívající v jednání, které porušuje právní předpisy v oblasti regulace nakládání s omamnými a psychotropními látkami, tedy drogová kriminalita v užším smyslu (Marešová, 2003), která nezahrnuje např. opatřovací kriminalitu či kriminalitu páchanou pod vlivem drog (tedy tzv. sekundární drogovou kriminalitu). V rámci klasifikace navrhané Evropským monitorovacím střediskem pro drogy a drogovou závislost (Carpentier, 2007) se v případě (primární) drogové kriminality jedná o tzv. trestné činy proti drogovým zákonům (drug law offences).

Drogy – míněny nelegální drogy, tj. omamné a psychotropní látky (OPL), jejichž výčet je uveden v zákoně č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, v platném znění. Pro úplnost je vhodné uvést, že skutkové podstaty drogových trestných činů postihují též nedovolené nakládání s přípravky obsahujícími OPL, s prekursory a s jedy. Pro zjednodušení se v tomto textu píše o nedovoleném nakládání s OPL.

¹ Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, byl ještě před nabytím účinnosti novelizován, tj. změněn, a to zákonem č. 306/2009 Sb. Novela kromě jiných spíše dílčích změn či upřesnění změnila věkovou hranici trestní odpovědnosti ze zamýšlených 14 let zpět na 15 let, tedy shodně s předchozí právní úpravou.

² Zákon č. 140/1961 Sb.

³ Trestní právo hmotné stanoví, co je trestným činem a jaké trestněprávní sankce (zejm. tresty a ochranná opatření) lze pachateli uložit. Trestní právo procesní upravuje postup orgánů činných v trestním řízení.

2 DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY PODLE NOVÉHO TRESTNÍHO ZÁKONÍKU

2/1 Drogové trestné činy

Nový trestní zákoník upravuje drogové trestné činy v Hlavě VII (trestné činy obecně nebezpečné), Dílu 1 (trestné činy obecně ohrožující) zvláštní části, konkrétně v ustanoveních § 283–§ 287. Rozeznává pět drogových trestných činů:

■ § 283 – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy;

- § 284 – Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu;
- § 285 – Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku;
- § 286 – Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu;
- § 287 – Šíření toxikomanie.

Nová právní úprava drogových trestných činů vychází z předchozí, která byla obsažena v ustanoveních § 187–§ 188a zákona č. 140/1961 Sb. Plné znění nových skutkových podstat drogových trestných činů je uvedeno níže.

VYBRANÉ PARAGRAFY ZÁKONA č. 40/2009 Sb., TRESTNÍHO ZÁKONÍKU, VZTAHUJÍCÍ SE K NEDOVOLENÉMU NAKLÁDÁNÍ S OPL

§ 283

NEDOVOLENÁ VÝROBA A JINÉ NAKLÁDÁNÍ S OMAMNÝMI A PSYCHOTROPNÍMI LÁTKAMI A S JEDY

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,
- b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,
- c) ve značném rozsahu, nebo
- d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(3) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
- c) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo
- d) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(5) Příprava je trestná.

§ 284

PŘECHOVÁVÁNÍ OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY A JEDU

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.

§ 285
NEDOVOLENÉ PĚSTOVÁNÍ ROSTLIN
OBSAHUJÍCÍCH OMAMNOU NEBO PSYCHOTROPNÍ LÁTKU

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(3) Odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.

(4) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu.

§ 286
VÝROBA A DRŽENÍ PŘEDMĚTU K NEDOVOLENÉ VÝROBĚ
OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY A JEDU

(1) Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,
- b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu,
- c) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti, nebo
- d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

§ 287
ŠÍŘENÍ TOXIKOMANIE

(1) Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

- a) jako člen organizované skupiny,
- b) vůči dítěti, nebo
- c) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči dítěti mladšímu patnácti let.

§ 289
SPOLEČNÉ USTANOVENÍ

(1) Zákon stanoví, co se považuje za omamné látky, psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursory používané pro nezákonnou výrobu omamných nebo psychotropních látek.

(2) Vláda nařízením stanoví, co se považuje za jedy ve smyslu § 283, 284 a 286 a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.

(3) Vláda nařízením stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku podle § 285 a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu § 285.

(4) Vláda nařízením stanoví, co se považuje za látky s anabolickým a jiným hormonálním účinkem a jaké je větší množství ve smyslu § 288, a co se považuje za metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu a jiné metody s dopingovým účinkem ve smyslu § 288.

2/1/1 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

Skutková podstata trestného činu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy dle § 283 trestního zákoníku do značné míry odpovídá skutkové podstatě trestného činu dle ustanovení § 187 předchozího trestního zákona. Postihuje tedy různé způsoby nedovoleného nakládání s omamnými a psychotropními látkami (OPL), např. výrobu, prodej, přechovávání OPL pro jiného atd. Ke zpřísnění dochází ve vztahu k pachatelům, kteří se tohoto trestného činu dopustí opakovaně (byli za takový čin v posledních třech letech odsouzeni nebo potrestáni). Takovému pachateli hrozí trest odnětí svobody na 2 roky až 10 let (podle předchozí právní úpravy takové jednání spadalo do základní skutkové podstaty, za níž hrozí trest odnětí svobody v délce 1 rok až 5 let).

K dílčím úpravám došlo též u některých dalších kvalifikovaných skutkových podstat (tj. skutkových podstat uvedených ve druhém a vyšším odstavci příslušného paragrafu, které oproti základní skutkové podstatě, uvedené v prvním odstavci, obsahují některou okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby neboli okolnost zvlášť přitěžující, a je u nich proto stanovena vyšší trestní sazba – např. pokud se pachatel daného trestného činu dopustí jako člen organizované skupiny, vůči dítěti, apod.). Pro úplnost je vhodné doplnit, že předchozí právní úprava stanovila, že k okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlídně jen tehdy, jestliže pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost. To dávalo zejména soudům možnost případy nižší závažnosti, které by jinak z důvodu existence okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby naplňovaly kvalifikovanou skutkovou podstatu příslušného trestného činu, posoudit jako čin podle skutkové podstaty základní, a tedy mírněji trestný (v oblasti drogové kriminality se jednalo třeba o některé případy sdílení drogy mezi vrstevníky mladšími 18 let apod.). Tuto možnost již nový trestní zákoník nezná a čin je nutno posuzovat vždy pouze podle té skutkové podstaty, kterou naplňuje.

2/1/2 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

Významnou změnu přináší ustanovení § 284 o trestném činu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu, které zohledňuje požadavek praxe a usnesení vlády⁴ legislativně rozlišit různé druhy OPL podle míry jejich zdravotní a společenské nebezpečnosti, a promítnout toto rozdělení do skutkových podstat drogových trestných činů a sankcí za ně stanovených. Nižší trestní sazbou tak jsou ohroženi uživatelé OPL, kteří přechovávají pro vlastní

potřebu v množství větším než malém konopné drogy. Za takové jednání hrozí dle ustanovení § 284 odst. 1 trestního zákoníku pachateli trest odnětí svobody až na 1 rok, zákaz činnosti nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty⁵. Pachatelům, kteří pro vlastní potřebu v množství větším než malém přechovávají jakoukoliv jinou OPL než konopné drogy, hrozí dle ustanovení § 284 odst. 2 trest odnětí svobody až na 2 roky, zákaz činnosti nebo propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty. Ustanovení § 284 odst. 3 a 4 trestního zákoníku dopadá na přechovávání OPL pro vlastní potřebu ve větším, resp. značném rozsahu, a to již bez ohledu na typ OPL.

2/1/3 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

Ustanovení § 285 o trestném činu nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku znamená v novém trestním zákoníku oproti předchozí úpravě rovněž výraznou změnu. Pěstování takových rostlin pro vlastní potřebu je tzv. privilegovanou (tj. mírněji trestnou) skutkovou podstatou ve vztahu k ustanovení § 283 trestního zákoníku, které postihuje mj. výrobu OPL. Ustanovení § 285 přitom rozlišuje mezi pěstováním konopí a pěstováním hub nebo jiných rostlin obsahujících OPL. Pěstování malého množství konopí, jiných rostlin nebo hub pro vlastní potřebu nepodléhá trestněprávní regulaci a je postihováno podle zákona o přestupcích. Pěstování konopí v množství větším než malém je dle ustanovení § 285 odst. 1 sankcionováno trestem odnětí svobody až na 6 měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty. Pěstování hub nebo jiných rostlin obsahujících OPL pro vlastní potřebu v množství větším než malém je postihuje trestní zákoník trestem odnětí svobody až na 1 rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty (§ 285 odst. 2). U pěstování ve větším rozsahu nebo značném rozsahu (§ 285 odst. 3 a 4) již trestní zákoník obdobně, jako u přechovávání OPL pro vlastní potřebu, nerozlišuje mezi konopím, houbami a jinou rostlinou obsahující OPL, a stanoví trest odnětí svobody v délce až do 3 let nebo peněžitý trest za pěstování ve větším rozsahu a trest odnětí svobody na 6 měsíců až 5 let za pěstování ve značném rozsahu.

Zavedením této nové skutkové podstaty pěstování rostlin či hub obsahujících OPL by měly být odstraněny nejasnosti ohledně právní kvalifikace procesu samotného pěstování těchto rostlin

⁴ Usnesení vlády č. 1177/01 ze dne 14. listopadu 2001, usnesení vlády č. 753/03 ze dne 21. 7. 2003, která vycházela z výsledků výzkumu Projekt analýzy dopadů novelizace drogové legislativy v ČR (Zábranský a kol., 2001).

⁵ Dlužno dodat, že trestní zákoník umožňuje pachateli uložit i jiný druh trestu, než jaký je uveden u příslušné skutkové podstaty, a to zejména jako trest vedlejší např. vedle trestu odnětí svobody. Některé druhy trestů, a to domácí vězení, obecně prospěšné práce, peněžitý trest, zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce, vyhoštění a zákaz pobytu lze ovšem uložit samostatně, i když trestní zákon na některý trestný čin takový trest nestanoví.

či hub, tj. do okamžiku jejich sklizení či sběru. Zároveň je vhodné zdůraznit, že tato skutková podstata dopadá výhradně na pěstování takových rostlin či hub jednotlivcem pro jeho vlastní potřebu. V případě, že by je společně pěstovalo několik osob, byť by případná „úroda“ měla být určena jen pro tyto osoby, již by se jednalo o pěstování (opatřování) pro jiného a v úvahu by podle konkrétních okolností připadalo posouzení takového jednání jako některého jiného drogového trestného činu spojeného s vyšší trestní sazbou.

Pozn.: Zákonem je dovoleno pěstovat druhy a odrůdy rostliny konopí, označované jako „technické konopí“, které obsahují nejvýše 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů. V případě, že je tato rostlina pěstována na celkové ploše větší než 100 m² (tato rozloha platí i pro součet většího množství menších osetých ploch), má podle § 29 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, v platném znění, pěstitel ohlašovací povinnost vůči místně příslušnému celnímu orgánu. Stejná ohlašovací povinnost platí pro osoby pěstující mák setý. Pěstování druhů a odrůd rostliny konopí obsahujících více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů bez povolení je tedy v ČR zakázáno a z tohoto zákazu neexistuje obecná výjimka ani pro účely např. výzkumu nebo léčby.

2/1/4 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

V ustanovení § 286 o trestném činu výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu, které je obdobou ustanovení § 188 předchozího trestního zákona, je důležitou změnou zejména snížení dolní hranice trestní sazby trestu odnětí svobody u základní skutkové podstaty (§ 286 odst. 1), kde je nově stanoven trest odnětí svobody až na 5 let, zatímco předchozí právní úprava stanovila na toto jednání trest odnětí svobody na 1 rok až 5 let. Oproti předchozí právní úpravě také ustanovení § 286 obsahuje novou okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, spočívající v tom, že pachatel tento trestný čin spáchá jako člen organizované skupiny, za což mu hrozí trest odnětí svobody na 2 roky až 10 let. Stejnou trestní sazbou je ohrožen pachatel, který se trestného činu dle § 286 dopustí vůči dítěti (tj. osobě mladší 18 let), ovšem narozdíl od předchozí úpravy jen tehdy, učiní-li tak ve větším rozsahu.

2/1/5 Šíření toxikomanie

Ustanovení § 287 o trestném činu šíření toxikomanie nahrazuje ustanovení § 188a předchozího trestního zákona. Nová úprava zahrnuje nové okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Dopustí-li se pachatel tohoto trestného činu jako člen organizované skupiny, hrozí mu trest odnětí svobody na 1 rok až 5 let, a spáchá-li jej vůči dítěti mladšímu 15 let, může být postižen trestem odnětí svobody na 2 léta až 8 let.

2/1/6 Prováděcí nařízení vlády

Jedna z nejvýznamnějších změn, vyplývajících z nového trestního zákoníku pro oblast drogové kriminality, není obsažena ve skutkových podstatách drogových deliktů, ale v tzv. společném ustanovení § 289. Toto ustanovení mj. nově zmocnilo vládu, aby formou nařízení stanovila, jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek a přípravků je obsahujících, a které rostliny a houby se považují za rostliny a houby obsahující OPL ve smyslu § 285 a jaké je jejich množství větší než malé⁶. Předchozí právní úprava ponechávala vymezení pojmu „množství větší než malé“ aplikační praxi orgánů činných v trestním řízení. Na úrovni policie a státního zastupitelství bylo množství větší než malé pro několik v ČR nejužívanějších OPL stanoveno interními předpisy, které však nebyly závazné pro soudy. Soudní výklad uvedeného pojmu přitom zejména na úrovni nižších soudů nebyl jednotný. Právě tomu má nadále předejít závazné určení hraničních hodnot množství OPL v nařízení vlády. Jedná se o nařízení vlády č. 467/2009 Sb. (množství OPL větší než malé) a 455/2009 Sb. (rostliny a houby obsahující OPL a jejich množství větší než malé). Výňatky z uvedených nařízení vlády obsahují obsahují Tabulky 1 a 2.

⁶ Kvalifikované skutkové podstaty drogových trestných činů obsahují mezi okolnostmi podmiňujícími použití vyšší trestní sazby (viz výše) též skutečnost, že pachatel spáchá příslušný čin ve větším, značném či velkém rozsahu. Tyto znaky však nevyjadřují pouze množství drogy, kterou pachatel v daném případě vyrobil, přechovával, prodal apod., ale podle judikatury např. Nejvyššího soudu ČR zahrnují též kvalitativní aspekty případu jako je druh OPL, doba a způsob páchaní činu a jeho další okolnosti. Proto uvedené znaky nelze jednoznačně vymezit za pomoci kritéria množství, jako je tomu u znaku „množství větší než malé“. Kromě toho citované ustanovení § 289 zmocnilo vládu toliko ke stanovení množství většího než malého OPL a stanovení dalších hranic by tak překročilo rámec zákonného zmocnění.

TABULKA 1: Výňatek z nařízení vlády č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku mimo jiné stanoví, jaké je množství větší než malé u OPL, přípravků je obsahujících a jedů

Obecně vžitý název drogy/látky (účinná látka)	Množství (směsi) drogy/látky	Množství účinné látky
Pervitin (metamfetamin)	více než 2 g	0,6 g báze 0,72 g (hydrochlorid)
Heroin (diacetylmorfin)	více než 1,5 g	0,2 g báze 0,22 g (hydrochlorid)
Kokain (benzoyllecgoninmetylester)	více než 1 g	0,54 g báze 0,6 g (hydrochlorid)
Subutex®, Suboxone®, další léky s obsahem buprenorfinu (buprenorfin)	nestanoveno	52 mg báze 56 mg (hydrochlorid)
Metadon (metadon)	nestanoveno	500 mg báze 560 mg (hydrochlorid)
Extáze (MDMA, MDA, MDEA)	více než 4 tablety/kapsle nebo více než 0,4 g práškovité či krystalické substance	0,34 g báze 0,40 g (hydrochlorid)
LSD (LSD-25, (+) Lysergid)	5 papírků, tablet, želatinových kapslí nebo „krystalů“ impregnovaných účinnou látkou	0,000134 g báze 0,000250 g (tartarát)
Marihuana (delta-9-THC)	více než 15 gramů sušiny	1,5 g delta-9-THC
Hašiš (delta-9-THC)	více než 5 gramů	1 g delta-9-THC
Lysohlávky a další houby obsahující psilocin a/nebo psilocybin (psilocin; psilocybin)	více než 40 plodnic houby	0,05 g báze (psilocinu) nebo odpovídající množství psilocybinu (fosfátového esteru psilocinu)

Pozn.: Pro větší přehlednost byl seznam OPL z nařízení vlády zkrácen, zjednodušen a byly vybrány jen nejčastěji se u nás vyskytující OPL.

V prostředním sloupci je uvedeno celkové množství OPL, tj. množství celé směsi obsahující jak účinnou látku, tak další příměsi. V posledním sloupci vpravo je uvedeno nejmenší množství účinné látky, jež musí být obsaženo ve směsi, pokud má být množství celé směsi považováno za větší než malé. Pokud tedy např. osoba přechovává 3 g pervitinu a laboratorní analýzou je zjištěno, že hmotnost účinné psychotropní látky je např. 0,5 g, nejedná se o trestný čin, ale o přestupek.

TABULKA 2: Výňatek z nařízení vlády č. 455/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, které rostliny nebo houby se považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku a jaké je jejich množství větší než malé ve smyslu trestního zákoníku

Seznam rostlin a hub, které se pro účely trestního zákoníku považují za rostliny a houby obsahující omamnou nebo psychotropní látku	Hodnoty určující množství větší než malé u rostlin a hub obsahujících omamnou nebo psychotropní látku pro účely trestního zákoníku (počet rostlin)
Rostliny konopí (Cannabis sp.) - všechny druhy a odrůdy, které obsahují více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů z celkové hmotnosti rostliny	více než 5
Rostliny obsahující DMT	více než 5
Rostliny obsahující 5-methoxy-DMT	více než 5
Rostliny obsahující meskalin,	více než 5
Kokainovník pravý (Erythroxylum coca)	více než 5
Houby obsahující psilocybin a psilocin	více než 40

Pozn.: Seznam rostlin a hub a jejich množství větší než malá byly pro účely této publikace z důvodu větší přehlednosti spojeny do jedné tabulky.

2/2 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi

V souvislosti s pojednáním o nové právní úpravě postihu drogové kriminality je vhodné zmínit též způsob řešení neoprávněného nakládání s OPL ve správním, konkrétně přestupkovém řízení. Každá neoprávněná (tedy v rozporu se zákonem o návykových látkách) dispozice s OPL je protiprávním jednáním, přičemž trestní právo postihuje jako trestné činy jen ty nejzávažnější z nich. Méně závažné formy takového jednání jsou přestupky podle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění.

V ustanovení § 30 obsahuje zákon o přestupcích výčet přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. Jedná se o celkem 17 různých skutkových podstat přestupků, z nichž se OPL týká několik z nich. Přestupku dle § 30 odst. 1 písm. j) zákona o přestupcích se dopustí, kdo neoprávněně přechovává v malém množství pro svoji potřebu omamnou nebo psychotropní látku. V souvislosti s přijetím trestního zákoníku bylo do výčtu přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi nově zařazeno ustanovení § 30 odst. 1 písm. k), postihující jako pachatele přestupku toho, kdo neoprávněně pěstuje pro vlastní potřebu v malém množství rostlinu nebo houbu obsahující omamnou nebo psychotropní látku. Za každý z těchto přestupků hrozí pachateli v přestupkovém řízení pokuta až do výše 15 000 Kč.⁷ U obou uvedených jednání tedy na množství přechovávané OPL či pěstovaných rostlin či hub obsahujících OPL závisí, zda bude čin kvalifikován jako přestupek (malé množství) či trestný čin (větší než malé množství).

Z ostatních přestupků, které se týkají neoprávněného nakládání s OPL, lze zmínit především přestupek dle § 30 odst. 1 písm. f), kterého se dopustí ten, kdo umožní neoprávněně požívání omamných a psychotropních látek osobě mladší osmnácti let, nejde-li o čin přísněji trestný. Sankcí může být v tomto případě pokuta až do 5000 Kč nebo zákaz činnosti do 1 roku. Několik dalších přestupků spočívá ve výkonu činnosti, při níž lze způsobit škodu na zdraví či majetku, pod vlivem alkoholu či jiné návykové látky (§ 30 odst. 1 písm. g), h), ch); sankcí je pokuta od 25 000 Kč do 50 000 Kč a zákaz činnosti od 1 do 2 let), v nepodrobení se opatření postihujícímu nadměrné požívání alkoholických nápojů nebo užívání jiných návykových látek (§ 30 odst. 1 písm. c); sankcí je pokuta do 3000 Kč), či v odmítnutí podrobit se vyšetření na případné ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou, k němuž byl pachatel vyzván podle zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými

tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, v platném znění (§ 30 odst. 1 písm. i); sankcí je pokuta od 25 000 Kč do 50 000 Kč a zákaz činnosti od 1 do 2 let).

☒ TRESTNÉ ČINY SOUVISEJÍCÍ S UŽITÍM NÁVYKOVÉ LÁTKY

Nový trestní zákoník nadále pracuje s termínem „návyková látka“, kterým se tak jako podle předchozí úpravy rozumí alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobitelné nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování (§ 130 trestního zákoníku). Skutečnost, zda pachatel užívá návykové látky, má důsledky pro posuzování jeho trestní odpovědnosti a pro ukládání trestů a ochranných opatření a trestní zákoník upravuje i několik trestných činů, u kterých je užití návykové látky pachatelem znakem jejich skutkové podstaty.

Trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku se dopustí, kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku. Pachateli za takový trestný čin hrozí trest odnětí svobody až na 1 rok, peněžitý trest nebo zákaz činnosti. Oproti dřívější úpravě nový trestní zákoník již nepokládá za okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby tzv. přestupkovou recidivu, tedy skutečnost, že pachatel byl za obdobný čin spáchaný pod vlivem návykové látky v posledních dvou letech postižen v jiném než trestním řízení (tedy typicky v přestupkovém řízení za některý z výše zmíněných přestupků dle § 30 odst. 1 písm. g), h), ch) zákona o přestupcích). U trestného činu opilství dle § 360 trestního zákoníku došlo v porovnání s předchozí úpravou k určitému formulačnímu zpřesnění skutkové podstaty a ke zvýšení horní hranice trestní sazby. Tohoto trestného činu se dopustí, kdo se požitím nebo aplikací návykové látky (tedy i nealkoholové drogy) přivede, byť i z nedbalosti, do stavu nepřičetnosti, v němž se dopustí činu, který by byl jinak trestným činem, ale za který v tomto případě pachatel z důvodu své nepřičetnosti neodpovídá. Na tento trestný čin stanoví trestní zákoník trest odnětí svobody na 3 roky až 10 let (podle předchozí úpravy 3 roky až 8 let), ovšem pokud je na samotný čin, kterého se pachatel dopustil a za který není z důvodu nepřičetnosti trestně odpovědný, stanoven trest

⁷ Zákon o přestupcích obecně umožňuje kromě pokuty uložit jako sankce napomenutí, zákaz činnosti nebo propadnutí věci. Sankci ukládá orgán, který je příslušný přestupek projednat, což je v případě zmíněných přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, resp. v blokovém řízení též Policie ČR či v některých případech obecní policie.

⁸ Nepřičetnost vymezuje ustanovení § 26 trestního zákoníku takto: „Kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho protiprávnost nebo ovládat své jednání, není za tento čin trestně odpovědný.“ Ne každé, byť i značné ovlivnění návykovou látkou, je tedy možno pokládat za nepřičetnost ve smyslu trestního zákoníku.

mírnější, bude pachatel potrestán tímto trestem mírnějším. Dlužno dodat, že o trestný čin opilství se nejedná, přivedl-li se pachatel do stavu nepříčetnosti v úmyslu spáchat trestný čin, nebo spáchal trestný čin z nedbalosti, která spočívá v tom, že se přivedl do stavu nepříčetnosti. V takovém případě jej nepříčetnost trestní odpovědnosti za spáchané jednání nezbavuje. Trestný čin opilství je však relativně málo četný, a to zejména v souvislosti s jinými návykovými látkami než alkoholem.

V rámci Hlavy XII zvláštní části o trestných činech vojenských pak trestní zákoník upravuje mj. trestné činy spočívající ve vyhýbání se výkonu vojenské, strážní, dozorčí či jiné podobné služby pomocí úskoku či nedbalosti, jež mohou spočívat také ve zneužití návykové látky (§ 384, § 385, § 388).

4 PACHATEL UŽÍVAJÍCÍ NÁVYKOVÉ LÁTKY A TRESTNÍ SANKCE

Skutečnost, že pachatel trestného činu je uživatelem návykových látek, může mít vliv na rozhodnutí o tom, jaká sankce mu má být za trestný čin uložena.

4/1 Recidiva jako přitěžující okolnost

Při stanovení druhu trestu a jeho výměry (délky trestu odnětí svobody, výše peněžitého trestu apod.) soud přihlíží mimo jiné k tzv. polehčujícím a přitěžujícím okolnostem, přičemž některé příklady takových okolností jsou uvedeny přímo v trestním zákoně (§ 41, § 42 trestního zákoníku). Jednou z přitěžujících okolností je i recidiva, tedy skutečnost, že pachatel byl již pro trestný čin odsouzen. Soud je za určitých podmínek oprávněn podle povahy předchozího odsouzení nepokládat tuto okolnost za přitěžující, a to mimo jiné tehdy, jde-li o pachatele trestného činu, který byl spáchán ve stavu vyvolaném duševní poruchou, či o pachatele, který se oddává zneužívání návykové látky a spáchal trestný čin pod jejím vlivem nebo v souvislosti s jejím zneužíváním, pokud takový pachatel započal léčeni nebo učinil jiná potřebná opatření k jeho zahájení (§ 42 písm. p)). Podle předchozí právní úpravy měl soud možnost recidivu v souvislosti s užíváním návykových látek nepokládat za přitěžující okolnost pouze ve vztahu k pachateli trestného činu podle § 187a odst. 1 tehdejšího trestního zákona, tj. přechovávání OPL pro vlastní potřebu v množství větším než malém, pokud se tohoto činu znovu dopustil proto, že se oddával zneužívání omamných nebo psychotropních látek a jedů. Nový trestní zákoník tím předchozí právní úpravu zobecnil a rozšířil ji při splnění uvedených podmínek i na případy, kdy se pachatel zneužívající návykové látky (nejen OPL) dopustí i jiné trestné činnosti než přechovávání OPL pro vlastní potřebu.

4/2 Ochranné léčení a zabezpečovací detence

Závěrem je vhodné se alespoň stručně zmínit o problematice ochranného léčení a zabezpečovací detence. Jedná se tzv. ochranná opatření, která tak jako tresty patří mezi trestněprávní sankce. Narozdíl od trestů však je jejich účelem ochrana společnosti výhradně prostředky speciální prevence, nevyjadřují odsudek pachatele a jeho činu a jsou nezávislá na míře pachatelovy viny, tj. lze je uložit i osobám, jež nejsou trestně odpovědné (Novotný, Vanduchová a kol., 2007). Nový trestní zákoník přináší oproti předchozí právní úpravě jedinou významnější změnu, která se ovšem týká uživatelů návykových látek.

Ochranné léčení se podle povahy nemoci a léčebných možností ukládá ve formě ústavní nebo ambulantní. Ústavní ochranné léčení se vykonává ve zdravotnických zařízeních či ve věznicích, pokud bylo uloženo vedle trestu odnětí svobody a v příslušné věznici je možné ochranné léčení vykonat. Zabezpečovací detence se vykonává v ústavu pro výkon zabezpečovací detence se zvláštní ostrahou a s léčebnými, psychologickými, vzdělávacími, pedagogickými, rehabilitačními apod. programy. Podmínkou pro uložení zabezpečovací detence je, že v daném případě nelze očekávat, že by uložené ochranné léčení s přihlédnutím k povaze duševní poruchy a možnostem působení na pachatele vedlo k dostatečné ochraně společnosti (jedná se o pachatele, kteří nejsou ochotni či schopni léčbu v rámci ochranného léčení podstoupit).

Mezi případy, kdy soud může uložit ochranné léčení, patří i nadále ten, kdy pachatel, který zneužívá návykovou látku, spáchal trestný čin pod jejím vlivem nebo v souvislosti s jejím zneužíváním (§ 99 odst. 2 písm. b) trestního zákoníku). Ochranné léčení však soud v takovém případě neuloží, je-li vzhledem k osobě pachatele zřejmé, že jeho účelu nelze dosáhnout (tj. že by nucená léčba pachatele v dané době byla zřejmě bezvýsledná).

Předchozí právní úprava neobsahovala podobné zvláštní ustanovení o možnosti uložení zabezpečovací detence uživatelům návykových látek. Podle nového trestního zákoníku soud může uložit zabezpečovací detenci vzhledem k osobě pachatele s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a jeho poměrům i tehdy, jestliže pachatel, který se oddává zneužívání návykové látky, znovu spáchal zvlášť závažný zločin (tj. úmyslný trestný čin, na který je stanoven trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně 10 let), ač již byl pro zvlášť závažný zločin spáchaný pod vlivem návykové látky nebo v souvislosti s jejím zneužíváním odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nejméně na dvě léta. Podmínkou je, že nelze očekávat, že by bylo možné dosáhnout uloženi ochranného léčení dostatečné ochrany společnosti, a to i s přihlédnutím k již projevenému postoji pachatele k ochrannému léčení.

Hlavní zdroje informací

- Carpentier, C.: Drugs and crime – a complex relationship. Drugs in Focus 16, EMCDDA, Lisabon 2007.
- Gajdošíková, H.: Nástin historie právní úpravy drogových trestných činů na historickém území Čech, Moravy a Slezska. In: Zábranský, T. (ed): Vybrané substudie analýzy dopadů novelizace drogové legislativy v ČR. Adiktologie Supplementum 2001, Praha 2002.
- Karabec, Z., Diblíková, S., Zeman, P.: Systémy trestní justice v Evropě a Severní Americe – Česká republika. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha 2002.
- Marešová, A. a kol.: Drogy a vězeňská populace v kontextu drogové scény a trestněprávní legislativy. IKSP, Praha 2003.
- Novotný, O., Vanduchová, M. a kol.: Trestní právo hmotné. Obecná část. ASPI, a.s., Praha 2007.
- Přeslíčková, H., Tomášek, J., Zeman, P.: Potřebujeme institut zabezpečovací detence? Zdravotnictví a právo, 2/2005.
- Púry, F., Sotolář, A., Šámal, P.: K problematice trestněprávního postihu přechovávání drog pro vlastní potřebu. Právní rozhledy, 10/1999.
- Sotolář, A. a kol: Trestná činnost spojená se zneužíváním drog a formy jejího řešení. Příručky MS ČR, svazek 65, Institut vzdělávání MS ČR, Praha 2002.
- Šámal, P., Púry, F., Rizman, S.: Trestní zákon. Komentář. II. díl. 6. doplněné a přepracované vydání. C.H.Beck, Praha 2004.
- Šámal, P.: Trestní zákoník a naplňování funkcí a základních zásad trestního práva hmotného. Bulletin advokacie, 10/2009.
- Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník. Komentář. I. díl Obecná část. C. H. Beck, Praha 2009.
- Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník. Komentář. II. díl Zvláštní část. C. H. Beck, Praha, v tisku.
- Zábranský, T., Mravčík, V., Gajdošíková, H. Et Miovský, M.: Projekt analýzy dopadů novelizace dogové legislativy v ČR (Souhrnná závěrečná zpráva). ResAd, Praha 2001.
- Zeman, P.: Vývoj právní úpravy některých prostředků odhalování a stíhání drogové kriminality po roce 1990. Trestněprávní revue, 2/2007.
- Zeman, P.: Drogové trestné činy podle trestního zákoníku v kontextu formálního pojetí trestného činu. Sborník příspěvků z mezinárodní konference Dny práva (Brno, 18. – 19. 11. 2009), Právnická fakulta MU, Brno, v tisku.

Informace na Internetu

Národní monitorovací středisko pro drogy a drogové závislosti:

Nedovolené nakládání s drogami - nová právní úprava od 1. 1. 2010:
http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum/nedovolene_nakladani_s_drogami_nova_pravni_uprava_od_1_1_2010
Právní úprava drogové problematiky v ČR - vývoj: http://www.drogy-info.cz/index.php/info/press_centrum/pravni_uprava_drogove_problematiky_v_cr_vyvoj

Evropské monitorovací středisko pro drogy a drogovou závislost (EMCDDA):

Drugs in Focus:
(<http://www.emcdda.europa.eu/html.cfm/index36331EN.html>),
Drug-related crime:
<http://www.emcdda.europa.eu/themes/monitoring/crime>

Sbírka zákonů:

<http://www.mvcr.cz/clanek/sbirka-zakonu-stejnopisy-sbirky-zakonu.aspx>

Institut pro kriminologii a sociální prevenci:

Možnosti trestní justice v protidrogové politice I. (vývojové aspekty):
<http://www.ok.cz/iksp/docs/334.pdf>

Právní poradenství v otázkách drogové problematiky poskytuje Právní poradna Asociace nestátních organizací zabývajících se prevencí a léčbou drogových závislostí (A. N. O.). Odborné konzultace zde získají uživatelé i bývalí uživatelé drog, jejich příbuzní, zaměstnanci zařízení poskytujících služby uživatelům drog i odborná veřejnost.

Právní poradna A.N.O.

Kontakt: Koněvova 95, Praha 3, tel. 222 582 932 nebo 736 760 701,
fax: 222 585 029, e-mail: ppano@asociace.org

Bližší informace o zaměření a činnosti Právní poradny A.N.O.:
<http://www.asociace.org/pravni-poradna-zakladni-informace.html>

webová poradna Právní poradny A.N.O.:
<http://www.asociace.org/pravni-poradna-webova-poradna.php>

Kontakt na autora

JUDr. Petr Zeman, Ph.D.
Institut pro kriminologii a sociální prevenci
Náměstí 14. října 12
150 21 Praha 5
tel.: +420 257 104 506
e-mail: pzeman@iksp.justice.cz

Zaostřeno na drogy

Vydává ■ Úřad vlády České republiky

Nábřeží E. Beneše 4, 118 01 Praha 1

IČO 00006599

Adresa redakce ■ Vladislavova 4, Praha 1, tel. 296 153 222

Odpovědná redaktorka ■ Mgr. Markéta Škodová

Autoři tohoto čísla ■ JUDr. Petr Zeman, Ph.D., Mgr. Hana Gajdošíková

Editor: MUDr. Viktor Mravčík

Toto číslo vyšlo 15. února 2010. Vychází nejméně 6x ročně.

Evidenční číslo Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 14088.

ISSN 1214-1089

Neprodejně. Distribuci zajišťuje vydavatel.

© Úřad vlády České republiky, 2010